

EVROPSKÝ PARLAMENT

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

**ZASEDÁNÍ EVROPSKÉ RADY
ve dnech 15. až 16. prosince 2005
v Bruselu**

**PROJEV PŘEDSEDY, PANA JOSEPA BORRELLA FONTELLESE
ZÁVĚRY PŘEDSEDNICTVA**

03/S-2005

*Generální ředitelství pro
předsednictvo*

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2005)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2005)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2005

PROJEV PŘEDSEDY

PROJEV PŘEDSEDY EVROPSKÉHO PARLAMENTU NA ZASEDÁNÍ EVROPSKÉ RADY - PROSINEC 2005

Děkuji Vám za pozvání na zasedání Evropské rady.

Současný evropský politický kontext vyžaduje více než kdykoli předtím dohodu o příštím finančním výhledu.

Nebudu Vás ale okrádat o Váš drahocenný čas záležitostmi, které jsou Vám dostatečně známy.

Raději bych Vám úvodem připomněl, že souhlas Rady je nezbytnou, ale současně nedostačující podmínkou. Je třeba dosáhnout dohody mezi třemi orgány EU: Radou, Komisí a Parlamentem.

Možná by někteří z Vás byli raději, kdyby tomu tak nebylo, a nebo jsou přesvědčeni, že EP nakonec podlehne tlaku vlád a přijme jakoukoli dohodu, k níž Rada dospěje.

Bylo by chybou jednat tímto způsobem.

Evropský parlament si upřímně přeje, aby Rada dospěla k dohodě.

Tato dohoda však musí být pro Evropský parlament přijatelná. V opačném případě by nebyla příliš k užítku.

EP posoudí Vaši dohodu podle toho, do jaké míry se bude lišit od jeho návrhu.

Náš návrh již znáte. Předložil jsem Vám jej na zasedání v červnu tohoto roku a nemyslím, že by bylo třeba jej znovu připomínat.

Již v této chvíli Vám však mohu předeslat, že návrh předložený předsednictvím Rady nemá nejmenší naději na to, aby byl Parlamentem přijat.

Předsedové politických skupin se dohodli na jednomyslném zamítnutí tohoto návrhu. Dnes své rozhodnutí sdělili předsedovi Evropské rady, jemuž srdečně děkuji, že se dostavil do Štrasburku.

Ať se říká o britském předsedovi vlády cokoli, nelze o něm v žádném případě tvrdit, že by měl strach píchnout do vosího hnízda.

Dovolte mi teď několik poznámek, které by mohly přispět k nalezení dohody přijatelné pro všechny.

Rozpočet a plán

Jak je Vám velmi dobře známo, rozpočet je číselným odrazem politického plánu. Některé země mohou samozřejmě něco málo získat rozpočtem, ale mnoho ztratit politickým plánem EU.

PROJEV PŘEDSEDY

Soudržnost

Jedním z pilířů tohoto plánu je soudržnost mezi členskými státy.

Nejedná se o velkorysý rozmar. Jedná se o povinnost, která vyplývá z Maastrichtské smlouvy.

Pokud jde o nové členské státy, tato povinnost je obsažena v přístupových smlouvách.

Zkušenost ukazuje, že ve střednědobém horizontu je soudržnost ku prospěchu všem, nejen zemím, které jsou příjemci fondů.

Soudržnost je však v návrhu, který projednáváte, obětována.

EP zamítl první návrh předsednictví pro „nedostatek solidarity“.

Druhý návrh má stejný nedostatek.

Soudržnost a ucelenost

Kromě toho, že byla obětována soudržnost jako politická zásada, je oslabena také ucelenost rozpočtu, protože dodatečné prostředky poskytované pro soudržnost jsou rozdělovány jednotlivým zemím na základě náhodných kritérií, jakožto „drobné pozornosti“.

Tímto způsobem lze dospět k dohodě o detailech – součtu drobných jednotlivých požadavků – avšak na úkor soudržnosti celku.

Vážené dámy a pánové, členové Rady:

EP žádá, aby byly dodrženy závazky přijaté vůči novým členským státům a aby se uplatňovala stejná pravidla pro všechny členské státy.

Bez toho nemůže rozšíření přinést ani pro jednu ani pro druhé očekávané výsledky.

Evropský Parlament žádá ty země, které byly až do této chvíle příjemci prostředků poskytovaných v souladu se zásadou soudržnosti, aby tuto zásadu dále bránily, ačkoli příjemci teď budou jiné země. Ostatní státy by si měly uvědomit, jak přínosným pro ně byl rozvoj nejzaostalejších zemí díky nárůstu poptávky a vzájemných výměn.

PROJEV PŘEDSEDY

Změny pravidel

EP nebude souhlasit s různými politikami soudržnosti pro staré a nové členské státy.

Musíme být velmi obezřetní pokud jde o změny předpisů navrhované předsednictvím s cílem, aby nové členské státy přijaly navrhovaná snížení.

Na jedné straně musí být tyto změny schváleny Parlamentem na základě postupu spolurozhodování a nestačí tedy, aby je předsednictví Rady pouze navrhlo.

Dovoluji si Vám současně připomenout, že návrh předsednictví vyžaduje souhlas s 45 legislativními texty na základě postupu spolurozhodování.

Na druhé straně nelze učinit z politiky Společenství předmět mezivládních převodů, s nimiž budou členské státy volně nakládat. V souvislosti s těmito návrhy Parlament sdílí obavy Komise.

Minimální rozpočet a čisté bilance

Jakým způsobem se ve skutečnosti jeví diskuse, která až do této chvíle probíhala v Radě?

- snaha o snížení celkových prostředků, což činí dojem, že nejlepší rozpočet jen ten, který nejvíce sníží výdaje;
- zohlednění čistých bilancí každého státu jako jediného kritéria pro posouzení úspěchu nebo neúspěchu jednání.

Nemůžeme nadále pokračovat tímto způsobem.

Vaše debaty nikdo nechápe jako prosazování myšlenky „Evropy jako řešení“, ale naopak „Evropy jako problému“. Vzhledem k tomu, že je problémem, je třeba snížit rozpočet a tím oslabit její akceschopnost.

Nejlepší rozpočet však není ten nejnižší, ale ten, který umožní co nejúčinněji dosáhnout stanovených cílů.

Dnes dopoledne Parlament hlasoval o rozpočtu na rok 2006 v souladu s návrhem Rady.

Stanoví finanční prostředky ve výši 1,09 % HDP pro 25 zemí.

Vy však uvažujete o prostředcích v průměrné výši 1,03 % HDP na období 2007-2013 pro 27 zemí.

Domníváte se, že je tento plán realistický? To, co máte v úmyslu, není zachovat *status quo* až do doby, než budete schopni zahájit důkladnou reformu, ale skutečný krok zpět.

PROJEV PŘEDSEDY

Kromě toho na každém Vašem jednání – připomeňme Hampton Court – navrhuje, aby si EU jakožto globální činitel stanovila nové cíle a nová pole působnosti v rámci svých vnitřních politik.

Za jakoukoli rétorikou kolem evropských vášní totiž nepředstavuje konečný výsledek nic jiného než oslabení plánu.

Přijímáte dohody, které následně znovu zpochybňujete, když na papíře ještě ani nezaschl inkoust, nebo přijímáte závazky, které nemůžete dodržet.

Nezle neustále rozšiřovat světadíl a snižovat jeho obsah.

Znovu opakuji, že výsledkem není nic jiného, než znehodnocení evropského plánu.

Systém čistých bilancí je zvráceným systémem, který ničí evropskou myšlenku a činí z Evropy něco, co příliš stojí a není dostatečně přínosné.

Potom se nedivte, že se děje, co se děje...

Všichni současně nemohou zlepšit svou čistou bilanci.
To je z matematického hlediska nemožné.

Vzhledem k rostoucímu počtu zemí, které mají stále odlišnější zájmy a zároveň se snaží zlepšit svůj vztah k EU po čistě účetní stránce, a s ohledem na uplatňování pravidla jednomyslného rozhodování se nemůžeme divit, že dosáhnout dohody je čím dál těžší.

Nemůžeme se divit ani tomu, že řešení jsou *slepená* z národních zájmů, které se stále vzdalují od uceleného projektu.

Evropský přínos

Uvažovat tímto způsobem znamená zapomínat na výhody příslušnosti k Evropské unii: byly vytvořeny miliony pracovních míst díky vnitřnímu trhu, významně vzrostly výměny v rámci Společenství, EU se stala nejdůležitější obchodní velmocí na světě...

I když odmítáme uvažovat o politickém společenství, měli bychom uvažovat alespoň o celkových výhodách!

Diskuse o rozpočtu nemůže být vedena jako hra na nulový součet.

To by znamenalo popřít evropský přínos.

K čemu má sloužit rozpočet EU?

Měl by sloužit k financování politik, u nichž považujeme za výhodnější uplatňovat je společně než provádět je v každé zemi na vlastní účet.

PROJEV PŘEDSEDY

Jinak řečeno, měl by znamenat evropský přínos k těmto politikám.

Z tohoto hlediska nemůžeme denně prohlašovat před veřejností, že Evropa se musí neustále rozšiřovat, odstraňovat nepříznivé důsledky globalizace, rozvíjet společné politiky ve výzkumu, inovaci atd. a na druhé straně nepodporovat tuto Evropu přiměřenými rozpočtovými prostředky.

Příjmy a výdaje

V každém případě je nutné v rámci diskuse o rozpočtu zvažovat příjmy a výdaje.

Příjmy

Jak víte, Evropský parlament nemá v oblasti příjmů žádné pravomoci.

Jde o demokratickou výjimku, které porozumíme, pouze přihlédneme-li ke zvláštnímu historickému procesu vzniku EU.

Jednoho dne ji budeme muset řešit, to však určitě není úkol dnešního odpoledne.

Tato výjimka však umožňuje kritizovat EP, že je orgánem, který je připraven více utrácet, protože nemusí žádat občany o příslušné daně.

Dovolte mi dvě úvahy na toto téma.

1. Pokud jde o nárůst výdajů, byl EP na rozdíl od RADY vždy umírněnější, než mu umožňuje jeho rozhodovací pravomoc.
2. Dříve nebo později bude nutné revidovat příjmovou politiku EU tak, aby každá země přispívala v poměru ke svému produktu na obyvatele.

To by umožnilo posoudit dopad na přerozdělování nebo soudržnost výdajových politik.

Umožnilo by to také projednávat nezaujatě a racionálně takové problémy, jako jsou zemědělská politika nebo tzv. „britský šek“.

Britský šek

V této otázce, která je součástí příjmové politiky, nemá EP žádné pravomoci, nemůže se k ní tudíž příliš vyjadřovat.

Nechtěl bych však tento složitý problém pominout.

EP se domnívá, že revize SZP není a nemůže být důvodem nebo podmínkou nevyhnutelné revize britského šeku, který je výsledkem zcela odlišných okolností, než jaké máme dnes.

PROJEV PŘEDSEDY

Důvodem, proč je potřeba změnit snížený příspěvek Spojeného království do rozpočtu EU, je rozšíření Unie a zjevně lepší stav britského hospodářství, k němuž musíme panu Blairovi blahopřát.

Všichni se musí snažit o financování výdajů na rozšíření až do té doby, než rozšíření přinese zisk pro všechny; to platí především pro ty, kdo po rozšíření hlasitě volali.

A vzhledem k tomu, že rozšiřování stále pokračuje, musí pokračovat i změny britského šeku a neměly by být řešeny přechodnými a výjimečnými příspěvky, které se netýkají celého systému.

Výdaje

Celkové prostředky

Návrh, o němž budete jednat – a který EP odmítá –, je návrh na stanovení „mini-Evropy“ z hlediska ambicí, kterou nelze směřovat s „maxi-Evropou“ z hlediska zeměpisného.

Nemůžeme mít stále méně Evropy pro stále větší počet Evropanů.

Jak sdělil pan BARROSO ve svém dopise, tento rozpočet není slučitelný s moderní, dynamickou, otevřenou, soudržnou, udržitelnou a spravedlivou Evropou.

Konečná dohoda, k níž musíme dospět, a to nejprve vy mezi sebou a poté společně s Komisí a Evropským parlamentem, vyžaduje významné zvýšení prostředků ve prospěch prvků podporujících růst a zaměstnanost.

Zemědělské výdaje

Ani v této otázce nemá EP poslední slovo, dovoluji si však připomenout, že již v roce 2002 jste rozhodli o reformě SZP tak, aby tržní výdaje klesly do roku 2013 o 10 %. Dopady reformy SZP, o níž jste všichni v roce 2002 rozhodli, se již v rozpočtu projeví.

Ústředním bodem této reformy je podpora rozvoje venkova, která představuje inovační aspekt zemědělské politiky.

Přesto, kupodivu, návrh předsednictví přináší vážné škrty v této politice rozvoje venkova.

Možná je to proto, že předsednictví ví, že vlády jsou méně citlivé k této politice budoucnosti, než k politikám, které zaručují *status quo*.

Na druhé straně, v kritice SZP je nutné víc rozlišovat. Musíme přestat prohlašovat, že liberalizace trhů je nejlepším řešením pro všechny nejchudší země.

V předvečer jednání WTO nám to připomněl komisař Mandelson. Široká liberalizace by byla jistě prospěšná pro velké země, jako jsou Brazílie a Argentina, ne však pro africké země, které jsou spojeny s Uníí preferenčními dohodami. Nemůžeme je obětovat na oltář liberalizace.

PROJEV PŘEDSEDY

Revize v polovině období

EP může souhlasit s návrhem revize v polovině období, kterého se týká finanční výhled, pokud tato revize bude široká a nebude omezena apriorními podmínkami a pokud bude provedena transparentně a s náležitou spoluprací orgánů.

Včera se proti provedení revize nepostavil žádný poslanec.

Nutnost dohody a možné alternativy

Opakuji znovu, že Evropský parlament si přeje dohodu, ale nikoli jakoukoli dohodu.

Nepřeje si dohodu, která by vedla k neshodám mezi orgány, která by nevedla ke stanovení finančního výhledu pro EU a zároveň by vedla ke krizi větších rozměrů, než je krize současná.

Alternativní řešení

Proto je dobré znát alternativy řešení, pokud nedojde k dohodě o finančním výhledu.

Jakákoli alternativní výše rozpočtu na rok 2007 bude vyšší než britský návrh.

První řešení: prodlužování současného finančního výhledu z roku na rok, jak stanoví interinstitucionální dohoda.

Kompromisní výše prostředků na rok 2007 by se pohybovala kolem 1,08 %.

Druhá možnost: rozpočet na rok 2007.

Uplatněním ustanovení článku 272 Smlouvy bychom došli k 1,11 % HDP.

V tomto ročním rámci může Evropský parlament bez souhlasu Rady rozhodovat o nepovinných výdajích.

Jak vidíte, existují lákavá řešení, která by bylo vhodné zvážit, nejlepší by však bylo, kdybyste došli k dohodě, která by mohla být přijata všemi orgány.

To, co EP navrhuje, je rozpočet, který by umožnil:

- plnit závazky přijaté vůči deseti novým členským státům;
- pokračovat ve strukturálních politikách a politikách životního prostředí;
- rozvíjet politiky budoucnosti, jako jsou výzkum a rozvoj a dostupnost znalostí pro všechny.

Poté, co padlo mnoho slov o těchto otázkách, nepřináší tento návrh nic nového.

PROJEV PŘEDSEDY

Stručně řečeno, buď omezíme naše ambice pro Evropu, nebo jí poskytneme prostředky nezbytné k jejich uskutečnění.

Evropský parlament je důvěryhodný a konstruktivní orgán. Prokázal to nedávno při projednávání směrnice REACH a při jednání s Komisí a Radou (s pány Frattinim a Clarkem), která umožnila v rekordním čase dosáhnout dohody o směrnici o uchovávání údajů.

Evropská unie bude moci jít kupředu, budeme-li navzájem spolupracovat.

Děkuji Vám za pozornost.
